

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ - ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ - ΕΡΓΑΤΙΚΑ - ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ - ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΔΡΑΣΗ

ΕΤΟΣ 2021 | ΤΕΥΧΟΣ 7

Ορέστης Βλησμάς

Επίκουρος Καθηγητής
Λογιστικής

Νικόλαος Καραμπίνης

Επίκουρος Καθηγητής
Λογιστικής

Απόστολος Μπάλλας

Καθηγητής Λογιστικής

Δημοσθένης Χέβας

Καθηγητής Λογιστικής

Το νοπτικό κεφάλαιο
και η επίδρασή του
στην ποιότητα των λογιστικών
κερδών

ΑΝΑΤΥΠΟ

Online πρόσβαση σε **Επιχείρηση**, στην Πλατφόρμα Νομικού Περιεχομένου www.qualex.gr

Γίνετε Συνδρομητής στην Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη του Λογιστή epixeirisiOnline στο www.epixeirisi.gr

Το νοητικό κεφάλαιο και η επίδρασή του στην ποιότητα των λογιστικών κερδών*

Ορέστης Βλησμάς

Επίκουρος Καθηγητής Λογιστικής

Νικόλαος Καραμπίνης

Επίκουρος Καθηγητής Λογιστικής

Απόστολος Μπάλλας

Καθηγητής Λογιστικής

Δημοσθένης Χέβας

Καθηγητής Λογιστικής

Περίληψη

Ο προσανατολισμός των λογιστικών οντοτήτων σε επενδύσεις σχετικά με την γνώση και τα άυλα περιουσιακά στοιχεία επηρεάζει μία σειρά από επιχειρηματικά χαρακτηριστικά τους, καθορίζει ως ένα βαθμό την επιχειρηματική απόδοσή τους και την πιθανότητα να χειραγωγήσουν τα λογιστικά κέρδη τους. Το άρθρο αυτό επιχειρεί να σκιαγραφήσει τις πιθανές επιπτώσεις των υψηλών επενδύσεων σε γνώσεις, ικανότητες και άυλα περιουσιακά στοιχεία σε επιλεγμένες ιδιότητες της ποιότητας των λογιστικών κερδών όπως είναι: (α) η συντηρητικότητα, (β) η διατηρησιμότητα και (γ) η δυνατότητα μόχλευσης των λογιστικών κερδών.

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή
2. Το νοητικό κεφάλαιο μέσα από το πρίσμα της λογιστικής
3. Οι επιπτώσεις του νοητικού κεφαλαίου στη ποιότητα των λογιστικών κερδών
4. Σύνοψη

1. Εισαγωγή

Ο όρος νοητικό κεφάλαιο (intellectual capital) είναι ένας σχετικά καινοφανής όρος στο γνωστικό πεδίο της (διοικητικής) λογιστικής που αναδύθηκε ως φυσικό επακόλουθο της εγκαθίδρυσης ενός νέου επιχειρηματικού μοντέλου στο οποίο η γνώση αποτελεί πηγή ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος. Υπάρχει ένας πλουραλισμός ορισμών για το νοητικό κεφάλαιο, αλλά αν θέλαμε να συνοψίσουμε το μεγαλύτερο φάσμα των προτεινόμενων εννοιολογικών προτάσεων θα ήταν δυνατόν να ειπωθεί ότι το νοητικό κεφάλαιο είναι το σύνολο της συλλογικής ή ατομικής γνώσης που έχει ενσωματωθεί σε ένα επιχειρηματικό οργανισμό καθώς και η ατομική και συλλογική ικανότητα μετατροπής του σε οικονομική αξία μέσω των διαδικασιών της οργανωσιακής μάθησης¹.

Επιχειρώντας να αποκρυσταλλώσουμε στα δομικά στοιχεία του νοητικού κεφαλαίου είναι δυνατόν να εντοπίσουμε τα ακόλουθα²:

1. Ανθρώπινο κεφάλαιο (human capital): οι ικανότητες, οι δεξιότητες και οι γνώσεις των ανθρωπίνων πόρων του επιχειρηματικού οργανισμού.

* Το παρόν άρθρο υποστηρίχτηκε από το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.) στο πλαίσιο της Δράσης «1η Προκήρυξη ερευνητικών έργων ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. για την ενίσχυση των μελών ΔΕΠ και Ερευνητών/τριών και την προμήθεια ερευνητικού εξοπλισμού μεγάλης αξίας» (Αριθμός Έργου: ΗΡΦΙ-FM17-3800).

1. Βλ. σχετικά: *Martin-de-Castro, G., M. Delgado-Verde, P. López-Sáez, & J.E. Navas-López, 2011. Towards 'An Intellectual Capital-Based View of the Firm': Origins and Nature. 98 (4): 649-662, και Swart, J., 2006. Intellectual capital: Disentangling an Enigmatic Concept. Journal of Intellectual Capital 7(2): 136-159.*
2. Βλ. σχετικά: *Lev, B., S. Radhakrishnan, & W. Zhang, 2009. Organization capital. Abacus 45: 275-298.*

2. Οργανωσιακό κεφάλαιο (organizational capital): οι γνώσεις που είναι ενσωματωμένες στις δομές και τα οργανωτικά συστήματα του επιχειρηματικού οργανισμού. Στο οργανωσιακό κεφάλαιο συμπεριλαμβάνονται και οι διαδικασίες έρευνας και ανάπτυξης (research and development).
3. Σχισιακό κεφάλαιο (relational capital): η ποιότητα του δικτύου σχέσεων του επιχειρηματικού οργανισμού με το εξωτερικό περιβάλλον (π.χ., πελάτες, προμηθευτές, τοπική κοινωνία, κ.λπ.).

Η οικονομική σημασία του νοητικού κεφαλαίου δημιουργεί απαιτήσεις για την αποτελεσματική διοίκησή του, και οποιοδήποτε πράξη διοίκησης είναι τόσο αποτελεσματική όσο ποιοτική είναι η διαθέσιμη για αυτή πληροφόρηση. Όμως, το νοητικό κεφάλαιο αποτελεί μία αφηρημένη οντότητα στο πλαίσιο της οικονομικής πραγματικότητας των επιχειρηματικών οργανισμών. Επιπλέον, η λογιστική αποτελεί την κατεξοχήν αρμόδια επιστήμη που πραγματεύεται απαντήσεις στα πληροφοριοδοτικά ζητήματα για την οικονομική θέση και την οικονομική απόδοση των επιχειρηματικών οργανισμών. Ως εκ τούτου εύλογα δημιουργούνται αμφίδρομα ερωτήματα για τη σχέση του νοητικού κεφαλαίου και με τη λογιστική: Με ποιο τρόπο και σε ποια έκταση γίνεται αντιληπτή η έννοια του νοητικού κεφαλαίου στο πλαίσιο της λογιστικής; Με ποιο τρόπο το νοητικό κεφάλαιο επιδρά στην ποιότητα της λογιστικής πληροφορίας και ειδικότερα την ποιότητα των λογιστικών κερδών;

2. Το νοητικό κεφάλαιο μέσα από το πρίσμα της λογιστικής

Η ύπαρξη και η οικονομική σημασία των άυλων περιουσιακών στοιχείων έχει αναγνωρισθεί από (τα εθνικά και τα διεθνή) λογιστικά πρότυπα. Ωστόσο, η έννοια των άυλων περιουσιακών στοιχείων όπως αυτή γίνεται αντιληπτή στο πλαίσιο του εκάστοτε λογιστικού κανονιστικού πλαισίου δεν ταυτίζεται με την έννοια του νοητικού κεφαλαίου. Αποφεύγοντας την εξαντλητική συγκριτική ανάλυση των δύο παραπάνω εννοιών θα εστιάσουμε στις βασικές διαφορές τους που δεν είναι άλλες από τη δυνατότητα ταυτοποίησης και άσκησης του οικονομικού ελέγχου.

Η λογιστική αντιλαμβάνεται το νοητικό κεφάλαιο στο βαθμό κατά το οποίο ως ένα άυλο οικονομικό αγαθό μπορεί να ταυτοποιηθεί και η λογιστική οντότητα να διατηρεί σε αυτό τον οικονομικό έλεγχο. Η δυνατότητα ταυτοποίησης σε ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο σημαίνει ότι είναι διακριτό και μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο οικονομικής εκμετάλλευσης είτε μεμονωμένα είτε σε συν-

δυασμό με άλλα στοιχεία ενεργητικού ή υποχρεώσεων της λογιστικής οντότητας. Εναλλακτικά, ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο είναι διακριτό αν προκύπτει από συμβατικά ή άλλα νόμιμα δικαιώματα. Τα παραπάνω σημαίνουν ότι ο προσανατολισμός της λογιστικής εστιάζει σε ειδικές πτυχές του νοητικού κεφαλαίου που ικανοποιούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Ωστόσο, το νοητικό κεφάλαιο αποτελεί ένα άυλο οικονομικό πόρο ο οποίος αποδίδει μελλοντικά οικονομικά οφέλη στην λογιστική οντότητα άσχετα αν η τελευταία έχει τον οικονομικό έλεγχο ή αν το νοητικό κεφάλαιο θα μπορούσε να ταυτοποιηθεί με το τρόπο με τον οποίο απαιτεί η λογιστική.

Ειδικότερα, το ΔΛΠ 38 και οι σχετικές διατάξεις των ΕΛΠ³ απαιτούν τα άυλα περιουσιακά στοιχεία να μπορούν να ταυτοποιηθούν, να πιθανολογείται ότι τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που αποδίδονται στα άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία θα εισρεύσουν στη λογιστική οντότητα και ότι το κόστος κτήσης τους δύναται να μετρηθεί αξιόπιστα. Η υπεραξία απόκτησης μίας λογιστικής οντότητας παρόλο που εμφανίζεται ως περιουσιακό στοιχείο αντιπροσωπεύει πληρωμή για την απόκτηση οικονομικών πόρων που δεν μπορούν να ταυτοποιηθούν. Ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο μπορεί να αποκτηθεί είτε από ένα οικονομικό γεγονός με το περιβάλλον της λογιστικής οντότητας (π.χ., μεμονωμένα από μία συγκεκριμένη συναλλαγή ή μέσω εξαγοράς μίας λογιστικής οντότητας, με ανταλλαγή με άλλα περιουσιακά στοιχεία, με τη χρήση κρατικής επιχορήγησης, κ.λπ.), είτε με ιδιοπαραγωγή από την ίδια λογιστική οντότητα.

Είναι χαρακτηριστικό ότι οι άυλοι οικονομικοί πόροι που αποκτούνται με τον πρώτο τρόπο αναγνωρίζονται ως περιουσιακά στοιχεία. Οι άυλοι πόροι που αποκτώνται μέσω της ιδιοπαραγωγής, δηλαδή τα εσωτερικά δημιουργούμενα άυλα πάγια, αναγνωρίζονται ως περιουσιακά στοιχεία όσο αφορά μόνο τις οικονομικές θυσίες (δαπάνες) που κατευθύνονται στη διαδικασία ανάπτυξης δηλαδή της εφαρμογής των ευρημάτων της έρευνας ή άλλης γνώσης μέσω ενός σχεδίου ή προγράμματος με σκοπό την παραγωγή νέων ή βελτιωμένων προϊόντων, υπηρεσιών, συστατικών, πριν αρχίσει η εμπορική παραγωγή ή χρήση τους. Όλες οι άλλες δαπάνες που σχετίζονται με εσωτερικά δημιουργούμενα άυλα περιουσιακά στοιχεία (π.χ. δαπάνες που σχετίζονται με την ανάπτυξη φήμης και πελατείας, ανάπτυξη γνώσης, επιμόρφωση προσωπικού, ανάπτυξη εμπορικών σημάτων) αντιμετωπίζονται ως έξοδα στη λογιστική χρήση την οποία πραγματοποι-

3. Βλ. σχετικά: άρ. 18, άρ. 24 και Παράρτημα Α: Ορισμοί, του Ν 4308/2014 Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις.

ούνται άσχετα αν θα δημιουργήσουν οικονομικά οφέλη σε μελλοντικές λογιστικές χρήσεις.

Το νοητικό κεφάλαιο και τα συστατικά του στοιχία αποτελούν κατά κύριο λόγο εσωτερικά δημιουργούμενα περιουσιακά στοιχεία τα οποία μόνο κατά ένα μικρό μέρος δύναται να αποτελούν προϊόν της λειτουργίας ανάπτυξης. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με το ΔΛΠ 38 και τα ΕΛΠ, οι δαπάνες που κατευθύνονται στη δημιουργία του νοητικού κεφαλαίου αντιμετωπίζονται ως έξοδα παρόλο το γεγονός ότι ενδέχεται να δημιουργήσουν μελλοντικά οικονομικά οφέλη. Επιπλέον, οι δαπάνες αυτές γνωστοποιούνται στις οικονομικές καταστάσεις της λογιστικής οντότητας είτε (συνήθως) ως μέρος μίας ευρύτερης κατηγορίας δαπάνης είτε επιμεριζόμενες στις γενικές επιχειρηματικές λειτουργίες. Κατά συνέπεια, είναι δύσκολο για κάποιον που μελέτα τις οικονομικές καταστάσεις μίας λογιστικής οντότητας να ιχνηλατήσει τις δαπάνες που κατευθύνονται στην ανάπτυξη του νοητικού κεφαλαίου.

Επομένως η λογιστική παρουσιάζει κενό πληροφόρησης όσο αφορά το νοητικό κεφάλαιο; Αν και έχει διατυπωθεί μία κριτική η οποία συνηγορεί υπέρ της άποψης αυτής⁴, οφείλουμε να αντιληφθούμε ότι ο σκοπός της λογιστικής όπως έχει αποκρυσταλλωθεί στην πορεία του χρόνου είναι να παρέχει αξιόπιστη πληροφόρηση αναφορικά με την οικονομική θέση και απόδοση μίας λογιστικής οντότητας διαφυλάσσοντας τους χρήστες της λογιστικής πληροφορίας από την πιθανότητα διαμόρφωσης λανθασμένων συμπερασμάτων. Η ενδεχόμενη κεφαλαιοποίηση των δαπανών που κατευθύνονται στην ανάπτυξη του νοητικού κεφαλαίου θα επαφίεται στην αξιολογική κρίση των διοικητικών στελεχών αυξάνοντας τη δυνατότητα και την πιθανότητα μόχλευσης των κερδών με τρόπο τέτοιο ώστε να διογκώνονται τα περιουσιακά στοιχεία και η οικονομική απόδοση στην παρούσα χρήση. Εξάλλου, αν και εφόσον καταστεί αναγκαία η αλλαγή των λογιστικών χειρισμών για τις δαπάνες που αφορούν την ανάπτυξη του νοητικού κεφαλαίου τούτο θα κριθεί στην πράξη από τις εθνικές και διεθνείς κανονιστικές αρχές. Τέλος, στο βαθμό κατά το οποίο ο ρυθμός αύξησης των δαπανών για την ανάπτυξη του νοητικού κεφαλαίου ισούται με το ρυθμό απόληψης οικονομικών ωφελειών από την αξιοποίησή του, οι εναλλακτικοί λογιστικοί χειρισμοί της κεφαλαιοποίησης ή της αντιμετώπισης ως έξοδα των σχετικών δαπανών παράγουν στο μακροχρόνιο ουδέτερο αποτέλεσμα στην επιμέτρηση της οικονομικής αξίας της λογιστικής οντότητας.

4. Βλ. σχετικά: *Canibano, L., M. Garcia-Ayuso, & P. Sanchez, 2000. Accounting for intangibles: a literature review. Journal of Accounting Literature 19, 102-124.*

3. Οι επιπτώσεις του νοητικού κεφαλαίου στην ποιότητα των λογιστικών κερδών

Σε προηγούμενο άρθρο μας⁵ τονίσαμε τη σημασία της έννοιας της ποιότητας των λογιστικών κερδών ως ένα βασικό κριτήριο αξιολόγησης της αξιοπιστίας της λογιστικής πληροφορίας. Επιλεκτικά, αναφερθήκαμε σε κάποιες βασικές ιδιότητες της ποιότητας των λογιστικών κερδών, όπως είναι (α) η συντηρητικότητα (*conservatism*) στον υπολογισμό τους, (β) η διατηρησιμότητά (*persistence*) τους, και (γ) το μέγεθος του δεδουλευμένου μέρους (*accruals*) των λογιστικών κερδών που έχουν χειραγωγηθεί.

Η ρητή αναφορά σε συγκεκριμένες ιδιότητες της ποιότητας των λογιστικών κερδών επιτρέπει τη συστηματική εξέταση των επιπτώσεων διαφόρων ποιοτικών ή ποσοτικών χαρακτηριστικών της λογιστικής οντότητας στην ποιότητα των λογιστικών κερδών της. Στις επόμενες παραγράφους θα επιχειρηθεί μία αξιολογική διερεύνηση της σχέσης του νοητικού κεφαλαίου και των διαφόρων ιδιοτήτων των λογιστικών κερδών.

3.1. Το νοητικό κεφάλαιο και η συντηρητικότητα

Η συντηρητικότητα στον υπολογισμό των κερδών αναφέρεται στο γεγονός ότι υπάρχει μία ασυμμετρία στην επιμέτρηση των λογιστικών μεγεθών υπέρ της παρουσίασης μίας λιγότερο αισιόδοξης εικόνας της οικονομικής απόδοσης και θέσης μιας λογιστικής οντότητας⁶. Τούτο σημαίνει, ότι οι λογιστικές τεχνικές επιμέτρησης αποσκοπούν να προδιαγράψουν και να προεξοφλήσουν ένα λιγότερο ευνοϊκό σενάριο μελλοντικής εξέλιξης της οικονομικής απόδοσης της επιχείρησης.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, οι οικονομικές δαπάνες που υποστηρίζουν εσωτερικές διαδικασίες ανάπτυξης του νοητικού κεφαλαίου αντιμετωπίζονται ως έξοδα στη λογιστική χρήση κατά την οποία πραγματοποιούνται. Στο βαθμό, όμως, που το εσωτερικά δημιουργημένο νοητικό κεφάλαιο θα δημιουργήσει οικονομικά οφέλη στο μέλλον, η αντιμετώπιση ως εξόδων των σχετικών δαπανών για την ανάπτυξη του, οδηγεί σε μειωμένα λογιστικά κέρδη στο παρόν ως αποτέλεσμα της εφαρμογής της συντηρητικότητας. Με άλλα λόγια, δοθέντος της υψηλής αβεβαιότητας των μελλοντικών οικονομικών ωφελειών του εσωτερικά δημιουργημένου νοητικού κεφαλαίου επι-

5. Βλ. σχετικά: *Βλησμάς, Ορ., Καραμπίνης, Ν., Μπάλλας, Απ. και Χέβας Δημ., 2020. Η ποιότητα των λογιστικών κερδών, Επιχείρηση, 8-9, σελ. 723-726.*

6. Βλ. σχετικά: *Basu, S., 1997. The conservatism principle and the asymmetric timeliness of earnings, Journal of Accounting and Economics 24, pp. 3-37.*

λέγουν να μην καταγράψουν ένα σχετικό περιουσιακό στοιχείο αλλά αντίθετα να επιβαρύνουν τα αποτελέσματα της παρούσας λογιστικής χρήσης. Επομένως, το γενικό συμπέρασμα είναι ότι οι λογιστικές οντότητες που χαρακτηρίζονται από υψηλό επίπεδο νοητικού κεφαλαίου τείνουν να εμφανίζουν λογιστικά κέρδη με υψηλότερη συντηρητικότητα.

3.2. Το νοητικό κεφάλαιο και η διατηρησιμότητα

Η διατηρησιμότητα των λογιστικών κερδών αναφέρεται στο βαθμό κατά τον οποίο είναι δυνατόν να γίνουν προβλέψεις των μελλοντικών κερδών χωρίς να υπάρχουν μεγάλες αποκλίσεις. Λογιστικά κέρδη με χαμηλό (υψηλό) βαθμό διατηρησιμότητας αυξάνουν (μειώνουν) τον κίνδυνο των επενδυτικών αποφάσεων.

Οι λογιστικές οντότητες που επενδύουν σημαντικό ύψος οικονομικών δαπανών στις εσωτερικές διαδικασίες ανάπτυξης νοητικού κεφαλαίου τείνουν να εμφανίζουν λογιστικά κέρδη μικρότερης διατηρησιμότητας συγκριτικά με τις λογιστικές οντότητες που δραστηριοποιούνται σε πιο παραδοσιακούς κλάδους οικονομικής δραστηριότητας. Ο λόγος είναι ότι η αντιμετώπιση από το υφιστάμενο λογιστικό πλαίσιο των οικονομικών δαπανών που σχετίζονται με την ανάπτυξη νοητικού κεφαλαίου ως έξοδα έχεις τις ακόλουθες επιπτώσεις στην οικονομική θέση και απόδοση της λογιστικής οντότητας:

1. Τα λογιστικά κέρδη της λογιστικής χρήσης που πραγματοποιούνται οι δαπάνες για την ανάπτυξη του νοητικού κεφαλαίου επιβαρύνονται με το σύνολο των σχετικών δαπανών, παρόλο το γεγονός ότι οι δαπάνες αυτές ενδέχεται να δημιουργήσουν οικονομικά οφέλη στο μέλλον.
2. Συνέπεια του (1), τα μελλοντικά λογιστικά κέρδη της λογιστικής οντότητας δεν επιβαρύνονται με αποσβέσεις από την ενδεχόμενη κεφαλαιοποίηση των σχετικών δαπανών για την ανάπτυξη του νοητικού κεφαλαίου.
3. Η οικονομική αξία των περιουσιακών στοιχείων της λογιστικής οντότητας εμφανίζεται μειωμένη κατά το μη αποσβεσμένο μέρος των σχετικών δαπανών για την ανάπτυξη του νοητικού κεφαλαίου.

Με άλλα λόγια, η ενδεχόμενη κεφαλαιοποίηση των οικονομικών δαπανών που κατευθύνονται στις εσωτερικές διαδικασίες ανάπτυξης νοητικού κεφαλαίου θα επέτρεπε την εφαρμογή της χρονικής συσχέτισης εσόδων με τα έξοδα και θα μείωνε τη διαχρονική μεταβλητότητα των λογιστικών κερδών. Κατά το τρόπο αυτό, οι αποκλίσεις στις προβλέψεις των μελλοντικών κερδών θα ήταν μικρότερες. Σημειώνεται ότι τα παραπάνω ισχύουν υπό τις ακόλουθες συνθήκες:

1. Οι οικονομικές δαπάνες για τις εσωτερικές διαδικασίες ανάπτυξης νοητικού κεφαλαίου αναμένεται να δημιουργήσουν οικονομικά οφέλη σε μελλοντικές λογιστικές χρήσεις.
2. Ο ρυθμός αύξησης των δαπανών για την ανάπτυξη του νοητικού κεφαλαίου είναι διαφορετικός από το ρυθμό απόληψης οικονομικών ωφελειών από την αξιοποίησή του.

3.3. Το νοητικό κεφάλαιο και το μέγεθος του δεδουλευμένου μέρους (accruals) των λογιστικών κερδών που έχουν χειραγωγηθεί

Οι λογιστικές οντότητες που κατευθύνουν σημαντικό ύψος οικονομικών δαπανών στις εσωτερικές διαδικασίες ανάπτυξης νοητικού κεφαλαίου τείνουν να εμφανίζουν μεγαλύτερη αναλογία στο δεδουλευμένο μέρος των λογιστικών κερδών συγκριτικά με τις λογιστικές οντότητες που δραστηριοποιούνται σε πιο παραδοσιακούς κλάδους οικονομικής δραστηριότητας. Ο λόγος είναι ότι οι λογιστικές οντότητες υψηλής έντασης νοητικού κεφαλαίου έχουν λειτουργικά χαρακτηριστικά που οδηγούν σε υψηλότερα επίπεδα το δεδουλευμένο μέρος των λογιστικών κερδών όπως είναι υψηλότερο ύψος αποθεμάτων εξαιτίας του μεγαλύτερου εύρους προϊοντικού χαρτοφυλακίου, πιο χαλαρή πιστοληπτική πολιτική εξαιτίας της πελατοκεντρικής φιλοσοφίας τους, κ.λπ.

Η μεγαλύτερη αναλογία στο δεδουλευμένο μέρος των λογιστικών κερδών δίδει μεγαλύτερη ευχέρεια στα διοικητικά στελέχη για χειραγώγηση λογιστικών κερδών. Ωστόσο θα πρέπει να αξιολογηθεί η πιθανότητα πρόθεσης για την χειραγώγηση του δεδουλευμένου μέρους των λογιστικών κερδών. Η βιβλιογραφία έχει δείξει ότι οι λογιστικές οντότητες υψηλής έντασης νοητικού κεφαλαίου διακρίνονται από μεγαλύτερο επιχειρηματικό κίνδυνο, υψηλότερη μεταβλητότητα στα κέρδη τους και αυξημένες απαιτήσεις για χρηματοδότηση⁷. Επιπλέον, οι λογιστικές οντότητες που έχουν τα παραπάνω χαρακτηριστικά και διακρίνονται από υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης παρουσιάζουν αυξημένο κίνητρο και κίνδυνο χειραγώγησης των οικονομικών καταστάσεών τους⁸.

7. Βλ. σχετικά: *Kothari, S.P., Laguerre, T.E. & Leone, J.A., (2002), "Capitalization versus expensing: Evidence on the uncertainty of future earnings from capital expenditures versus R&D outlays", Review of Accounting Studies, Vol. 7, No. 4, pp. 355-382.*

8. Βλ. σχετικά: *American Institute of Certified Public Accountants - AICPA (2002), AU section 311: Planning and supervision. New York: AICPA, και American Institute of Certified Public Accountants - AICPA (2002), AU section 316.85: Consideration of fraud in a financial statement audit. New York: AICPA.*

4. Σύνοψη

Στο άρθρο αυτό επιχειρήθηκε να αξιολογηθεί η επίδραση των επενδύσεων μίας λογιστικής οντότητας σε νοητικό κεφάλαιο στην ποιότητα των λογιστικών κερδών της. Είναι εμφανές ότι το υψηλό επίπεδο επενδύσεων σε νοητικό κεφάλαιο έχει επιδράσεις στην ποιότητα των λογιστικών κερδών. Ειδικότερα, η λογιστική αντιμετώπιση

των οικονομικών δαπανών για την ανάπτυξη νοητικού κεφαλαίου έχει ως αποτέλεσμα οι λογιστικές οντότητες με υψηλές επενδύσεις σε νοητικό κεφάλαιο να εμφανίζουν λογιστικά κέρδη πιο συντηρητικά υπολογισμένα και με μικρότερη διατηρησιμότητα. Από την άλλη μεριά, η επιχειρησιακή ιδιαιτερότητα των εν λόγω λογιστικών οντοτήτων αυξάνει τη δυνατότητα και την πιθανότητα χειραγώγησης των λογιστικών κερδών.

ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Εκδόση | Εκπαίδευση | Καινοτομία

ΑΘΗΝΑ - ΚΕΝΤΡΙΚΑ:

Μαυρομιχάλη 23, 106 80 | T 210 3678800 (30 γραμμές) | F 210 3678922 | E info@nb.org

ΑΘΗΝΑ:

Μαυρομιχάλη 2, 106 80 | T 210 3607521 | F 210 3603975 | E m2bookstr@nb.org

ΠΑΤΡΑ:

Κανάρη 15, 262 22 | T 2610 361600 | F 2610 361515 | E nbpatra@nb.org

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ:

Φράγκων 1, 546 26 | T 2310 545618, 2310 532134 | F 2310 551530 | E nbthess@nb.org

www.nb.org